

TIESLIETU PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1511 Tālr. 67020350 Fakss 67020351 E-pasts t.padome@at.gov.lv

Rīgā

18.02.2013.

Lēmums Nr.17

Par viedokļa sniegšanu lietā Nr.2012-22-0103

Tieslietu padome ir saņēmusi Satversmes tiesas tiesneša Ulda Ķiņa lēmumu lietā Nr.2012-22-0103 „Par Civilprocesa likuma 567.panta trešās daļas, ciktāl tā neparedz zvērināta tiesu izpildītāja amata atlīdzības segšanu no valsts budžeta gadījumos, kad piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes samaksas, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 107.pantam un Ministru kabineta 2011.gada 30.augusta noteikumu Nr.670 „Noteikumi par izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un to maksāšanas kārtību” 8.,9.,10.,11., un 12. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64.un 105.pantam” ar kuru Tieslietu padome ir atzīta par pieaicināto personu šajā lietā un aicināta sniegt rakstveida viedokli.

Apspriežot Tieslietu padomei iesniegtos materiālus un sēdē izteiktos viedokļus, Tieslietu padome nolēma vērst uzmanību uz šādiem aspektiem:

1. Tiesu izpildītājs ir valsts varas norīkota valsts amatpersona, kurai uzdots veikt likumā noteikto publisku funkciju. No tiesiskā regulējuma nepārprotami izriet likumdevēja griba, uzdotot valsts amatpersonai veikt konkrētu amata darbību, paredzēt finanšu līdzekļus darbības īstenošanai.
2. Tiesu izpildītājs, lai arī institucionāli pašnodarbināta persona, tomēr funkcionāli pilda varas funkcijas un uzskatāms par valsts amatpersonu un tiesu sistēmai piederīgo. Tiesu izpildītāju noteiktais pašnodarbinātas personas statuss ir saistāms vienīgi ar valsts noteikto specifisko finansēšanas modeli, kas ir viens no veidiem, kā nodrošināt tiesu izpildītāju neatkarību, kas ir viens no svarīgākajiem tiesu izpildītāja institūta principiem.
3. Katras valsts funkcijas izpilde rada objektīvi novērtējamās izmaksas, kuru segšanai jāparedz skaidrs un stabils finansēšanas modelis. Finansējuma avots var būt valsts budžets vai privātpersonas iemaksas.
4. Konkrētajā gadījumā ar normatīvajiem aktiem tiek ierobežotas tiesu izpildītāja tiesības saņemt amata atlīdzību, ja valsts privātpersonu atbrīvo no pienākuma maksāt par sprieduma izpildi. Negūtā amata atlīdzība tiesu izpildītājam

jākompensē no citās izpildu lietās gūtās amata atlīdzības. Šāda šķērssubsīdija var būt, lai nodrošinātu visu privātpersonu, jo īpaši sociāli atbalstāmu personu, pieejamību sprieduma izpildei (solidaritātes princips), tomēr tai jābūt samērīgai. Šāds finansējuma modelis nevar būt pārmērīgi apgrūtinošs ne tiesu izpildītājiem, ne arī privātpersonām, kuras nav atbrīvotas no pienākuma atlīdzināt izpildes izmaksas un kuru maksājumi nosedz tiesu izpildītājam nesaņemto amata atlīdzību likumā noteiktajos gadījumos.

5. Konkrētajā gadījumā pie tik liela lietu skaita īpatsvara, kurās personas uz likuma pamata tiek atbrīvotas no tiesu izpildītāja amata atlīdzības izmaksām, samērīguma princips tiek pārkāpts.
6. Konstitucionālajā sūdzībā apstrīdētās tiesību normas apdraud ilgstošu, taisnīgu un efektīvu tiesu izpildītāju prakses nodrošināšanu un efektīvu tiesu spriedumu izpildes kārtību. Finansiālā stabilitāte ir garantija neatkarīgai, objektīvai un efektīvai pienākumu izpildei, kā arī samazina korupcijas riskus.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

I. Bičkovičs